УДК 793.31(=411.16)(477.83/.86)«18/20»:316.7:008
DOI https://doi.org/https://doi.org/10.31392/cult.alm.2026.1.26

Чурсінова Оксана Юріївна,
кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Національного університету «Львівська політехніка»
orcid.org/0000-0002-8197-8638
Scopus ID: 57204479168
churss@ukr.net

Толок Наталія Олександрівна,
виконавчий директор ГО «Лемберік»
orcid.org/0009-0004-9610-8047
toloknata78@gmail.com

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ВЗАЄМОВПЛИВІВ ВЕРНАКУЛЯРНОЇ ЄВРЕЙСЬКОЇ Й УКРАЇНСЬКОЇ ТАНЦЮВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В ГАЛИЧИНІ

Стаття присвячена дослідженню їдишської вернакулярної танцювальної традиції як значущого чинника міжкультурної динаміки Галичини – регіону з глибоко вкоріненою традицією співіснування єврейської, української, польської й інших етноконфесійних спільнот. У центрі уваги – розкриття феномена танцю як утілення культурної пам'яті, засобу символічної репрезентації спільноти, носія тілесного знання й каналу міжетнічної комунікації. Вернакулярна єврейська танцювальна культура розглядається не лише як частина святкової чи обрядової практики, а як складна форма соціального висловлювання, що формувалася у взаємодії з навколишнім поліетнічним середовищем.

Методологічно дослідження спирається на міждисциплінарний підхід, який поєднує історико-культурний аналіз, польові етнографічні матеріали, фольклорні джерела, а також сучасні підходи до тіла, утілення (embodiment) і колективної пам'яті. Застосування концепції танцю як «утіленого архіву» (embodied archive) дає змогу простежити, як через рух і ритм актуалізуються уявлення про ідентичність, спільність і відмінність, як закріплюються й передаються досвід травм, радості, опору, адаптації.

Окрема увага приділена формам взаємодії між єврейською та українською танцювальними традиціями. Проаналізовані ритуальні й структурні подібності весільних, святкових та обрядових танців, що свідчать про культурну взаємну проникність і спільне поле тілесної взаємодії. Танцювальні практики розглядаються як діалогічні, пластичні, здатні до адаптації й трансформації в умовах багатокультурності.

Окреслено вагому роль клезмерської музики як акустичного простору, що об'єднує танцювальну імпровізацію, соціальну взаємодію й тілесну експресію. У контексті хасидської містики танець осмислюється як форма сакрального переживання, у якій тілесність перетворюється на засіб духовного піднесення. Проаналізовано функціонування єврейського соціального танцю як засобу конструювання колективної ідентичності в межах спільноти й у контакті з іншими етнічними групами.

Дослідження сприяє поглибленому розумінню процесів перехрещення фольклорних традицій, виявляючи танець як важливий маркер культурного обміну й засіб міжетнічного діалогу. Отримані результати засвідчують вагомий внесок єврейської танцювальної культури у формування багатошарового культурного ландшафту Галичини та розширюють уявлення про тілесні практики як ключовий ресурс культурної спадщини регіону.

Ключові слова: танець, клезмерська музика, їдишська вернакулярна танцювальна традиція, хореографія, Галичина.

© Чурсінова О. Ю., Толок Н. О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Chursinova Oksana,
PhD in Philosophy,
Associate Professor at the Department of Philosophy
Lviv Polytechnic National University
orcid.org/0000-0002-8197-8638
Scopus ID: 57204479168
churss@ukr.net

Tolok Nataliya,
Executive director NGO "Lemberik"
orcid.org/0009-0004-9610-8047
toloknata78@gmail.com

COMPARATIVE ANALYSIS OF INTERACTIONS BETWEEN VERNACULAR JEWISH AND UKRAINIAN DANCE CULTURES IN GALICIA

This article explores the Yiddish vernacular dance tradition as a significant component of the intercultural dynamics of Galicia – a region historically marked by the coexistence of Jewish, Ukrainian, Polish, and other ethno-religious communities. The study focuses on dance as an embodiment of cultural memory, a means of symbolic community representation, a vehicle of embodied knowledge, and a medium of interethnic communication. Vernacular Jewish dance culture is considered not merely as part of festive or ritual practices, but as a complex form of social expression shaped through interaction with the surrounding multiethnic environment.

Methodologically, the research adopts an interdisciplinary approach that integrates historical and cultural analysis, ethnographic fieldwork, folkloric sources, and contemporary theories of рmathe body, embodiment, and collective memory. The concept of dance as an embodied archive is employed to trace how movement and rhythm activate perceptions of identity, belonging, and difference, and how they preserve and transmit experiences of trauma, joy, resistance, and adaptation.

Particular attention is given to the forms of interaction between Jewish and Ukrainian dance traditions. Ritual and structural similarities of wedding, festive, and ceremonial dances are analyzed, which testify to cultural mutual permeability and a shared field of bodily interaction. Dance practices are considered dialogical, flexible, and capable of adaptation and transformation in multicultural settings.

The significant role of klezmer music is outlined as an acoustic space that unites dance improvisation, social interaction, and bodily expression. In the context of Hasidic mysticism, dance is interpreted as a form of sacred experience in which corporeality becomes a means of spiritual elevation. The functioning of Jewish social dance is analyzed as a means of constructing collective identity both within the community and in contact with other ethnic groups.

This research contributes to a deeper understanding of the intersections between folklore traditions, positioning dance as a key marker of cultural exchange and a medium of interethnic dialogue. The findings underscore the significant contribution of Jewish dance culture to the formation of Galicia's multilayered cultural landscape and broaden the scholarly perspective on embodied practices as a vital resource of regional cultural heritage.

Key words: dance, klezmer music, Yiddish vernacular dance tradition, choreography, Galicia.

У сучасному гуманітарному дискурсі танець дедалі частіше осмислюється не лише як естетична чи ритуальна практика, а як інструмент формування, збереження й трансляції колективної пам'яті. Лорен Даніель Ромагера підкреслює, що «танець функціонує як простір формування культурної пам'яті, який забезпечує збереження множинності голосів. Танцююче тіло водночас виступає носієм пам'яті та медіатором історичного досвіду, через який здійснюється його відновлення і трансляція» (Romaguera, 2018). У цьому контексті тілесність у танці набуває не лише символічного й архівного статусу: вона вміщує, репрезентує та актуалізує історичні наративи, зокрема ті, що залишаються поза межами домінантної історіографії.

Єврейські громади Галичини протягом тривалого історичного періоду формували багатовимірну культурну ідентичність, важливою складовою якої були танцювальні практики як релігійного, так і світського характеру. Танці, що виконувалися в межах весільної обрядовості, календарних свят і громадських зібрань, вирізнялися специфічною ритмічною

структурою, імпровізаційною пластикою та символічною насиченістю, тісно пов'язаною з музичною традицією клезмерства. У цих формах тілесної виразності відображалися соціальна організація єврейських громад, релігійно-етичні уявлення та механізми колективної самоідентифікації.

Паралельно в середовищі українського населення Галичини розвивалися народні танцювальні традиції, що характеризувалися багатством хореографічних форм, метроритмічною варіативністю й тісним зв'язком із локальними музичними стилями. Співіснування єврейських та українських спільнот у межах спільного соціокультурного простору зумовлювало численні вияви міжкультурної взаємодії, трансформації та взаємного впливу, зокрема у сфері тілесної комунікації. Виявлення структурних перетинів у танцювальних практиках дає змогу простежити процеси запозичення, адаптації та переосмислення символічних кодів у межах багатонаціонального регіону.

У сучасному українському гуманітарному дискурсі, зорієнтованому на деколонізацію історичної пам'яті, ревізію витіснених культурних наративів та утвердження поліетнічної спадщини як складника національної ідентичності, звернення до їдишської танцювальної традиції набуває особливої актуальності. Аналіз її взаємодії з українським фольклорним середовищем сприяє глибшому осмисленню динаміки культурного обміну та розкриває вагомий внесок єврейських громад у формування багатоголосого культурного ландшафту Західної України.

Попри все більший інтерес до танцю як феномена культурної пам'яті, більшість наукових досліджень, присвячених танцювальним традиціям Галичини, зосереджені переважно на українському фольклорі. Єврейський танець у цьому контексті здебільшого залишається поза увагою як самостійне явище і як чинник регіональної культурної взаємодії. З історичних та емоційно-психологічних причин пам'ять про єврейську культурну спадщину в роки після Другої світової війни майже не збереглася. Хоча з 1970-х років спостерігається пожвавлення інтересу до клезмерської музики та пісень на їдиші, а подекуди й спроби їх відродження, відомостей про традиційний єврейський танець збереглося вкрай мало. Основною причиною цього є відсутність носіїв живої традиції та відеофіксації, що унеможливлює її реконструкцію. На відміну від української танцювальної спадщини, єврейська виявилася майже повністю втраченою. Досліджень, присвячених вернакулярному єврейському танцю, зокрема на території Східної Галичини, украй мало, тому нині важко розраховувати на можливість проведення цілісного аналізу впливу єврейських танцювальних практик на локальне танцювальне середовище чи їхньої участі в міжетнічному культурному обміні.

Значний внесок у вивчення, збереження та відродження єврейської культурної традиції здійснив музикант, музикознавець, дослідник і практик єврейського вернакулярного танцю Уолтер Зев Фелдман, який відіграв провідну роль у відродженні клезмерської музичної традиції в Сполучених Штатах Америки. У своїх працях, присвячених клезмерській традиції, він простежує стилістичні особливості єврейського танцю. Запропонована Уолтером Зевом Фелдманом типологія їдишських музично-танцювальних традицій – космополітичних, котеріторіальних та архаїчних – становить продуктивну аналітичну рамку для дослідження танцювальної культури євреїв Галичини та її взаємодії з регіональними практиками (Feldman, 2016; Feldman, 2003; Feldman, 2008; Vizonsky, 1942). Особливе значення для дослідження мають котеріторіальні танці, спільні для єврейського та неєврейського населення (наприклад, коломийка й козачок), які демонструють складні процеси культурного перехрещення, запозичень і взаємного впливу.

Глибокі спостереження щодо соціального виміру їдишського танцю запропонувала Лі Еллен Фрідленд (Friedland, 1985–1986), перша дослідниця з Великобританії, яка звернулася до теми єврейського традиційного танцю та проаналізувала його функціонування у весільних обрядах, святкуваннях Пуріму й повсякденному дозвіллі. Вона звертає увагу на те, що пластика, ритміка та композиційна структура танців перебували під впливом навколишніх неєврейських традицій, однак зберігали притаманні їдишській культурі відмінні риси. Особливістю єврейської танцювальної традиції, на думку дослідниці, є сольний експресивний танець, що вирізняється з-поміж колективних форм і дає підстави для умовного поділу всієї

танцювальної практики на дві основні категорії – індивідуальну та групову. «Попри те, що хореографія багатьох парних танців була сучасною на той час і не мала єврейського походження, її включили до ширшого традиційного репертуару та адаптували відповідно до єврейських соціальних і мистецьких потреб» (Friedland, 1985–1986, p. 78).

Соня Ґолланс у студіях зосереджується на партнерських танцях за участю чоловіків і жінок у єврейському середовищі Східної Європи. Вона аналізує, яким чином ці форми танцю відображали й водночас модифікували соціокультурні норми домінантного оточення. Дослідження Соні Ґолланс виявляють напругу між релігійними приписами та реаліями суспільного життя, демонструючи, як єврейські громади виробляли власні стратегії адаптації до ширшого європейського танцювального контексту, зберігаючи при цьому автентичну ідентичність (Gollance, 2021).

Окреслені дослідження репрезентують важливі теоретичні підходи й емпіричні матеріали, які дають змогу осмислити єврейський танець не як ізольований елемент фольклору, а як складний соціокультурний феномен, що формується на перетині локального й транслокального, традиційного й модерного, релігійного та світського. Водночас у контексті сучасної Галичини вернакулярна єврейська танцювальна культура досі залишається малодослідженою. Відсутність цілісних студій, присвячених її трансформаціям, міжкультурним взаємодіям і спадковим формам, зумовлює актуальність і наукову новизну дослідження.

Метою статті є осмислення їдишської вернакулярної танцювальної традиції як унікального феномена культурної пам'яті, тілесного знання та міжетнічної комунікації в поліетнічному середовищі Галичини, а також виявлення її соціокультурних функцій і форм діалогічної взаємодії з українськими танцювальними практиками, аналіз танцю як інструмента символічного самовираження, адаптації й трансформації в умовах міжкультурної динаміки.

Культурна взаємодія між єврейськими й українськими громадами Галичини розгорталася в багатовимірному соціокультурному просторі, у межах якого танець і музика виконували не лише естетичну, ритуальну, комунікативну й інтегративну функції. Танцювальні практики були органічно вплетені в структуру повсякденного й обрядового життя, супроводжували ключові події життєвого циклу громади, слугували засобом передачі культурної пам'яті й закріплення символічних моделей колективної ідентифікації. У цьому контексті танець постає як особлива форма тілесної комунікації, у якій відбивалися процеси міжкультурного обміну, адаптації та трансформації традицій.

Одним із центральних осередків хореографічної взаємодії були весільні обрядові комплекси. І власне тут ми вже можемо спостерігати зовсім несподівані, ураховуючи певну культурну та релігійну ізоляцію єврейської громади, кросс-культурні перетини. У єврейській традиції сакралізований танець міцве-танц, під час якого наречена, утримуючи стрічку або платок, танцює з почесним членом громади (рабином, старійшиною) або чоловіком, виконував функцію ритуального підтвердження соціального зв'язку, спільноти та благословення. Структурні й семантичні паралелі цієї практики простежуються в українських весільних хореографічних елементах, зокрема в танцях із використанням вишитого рушника як символу переходу, прийняття нової родинної ролі та сакрального посередництва. Такі збіги засвідчують або міжкультурне запозичення окремих хореографічних кодів, або паралельний розвиток символічних форм у межах спільного культурного середовища. Показовою є також спорідненість танців з ритмічним плесканням у долоні (patch-tantz), поширених серед галицьких євреїв (на території як сучасної Польщі, так і західного регіону України), з українськими танцями типу «плескач», що ґрунтуються на колективній жестикуляції та акцентованій ритмічній структурі.

Вагомий простір міжкультурної взаємодії репрезентують парні танцювальні форми. Єврейський танець шер, етимологічно пов'язаний із німецьким Scher Tanz, став типово єврейським, хоча серед українських традиційних танців і сьогодні трапляються подібні форми, зокрема «шир», «млинки» й інші ротаційні композиції, а в окремих регіонах навіть повністю ідентична хореографія, адаптована до іншої мелодії. У працях дослідників хореографічної культури ці танці розглядаються як соціальні простори взаємодії, у яких тілесна практика постає механізмом регуляції соціальних ролей, комунікації

та поступової трансформації традиційних норм у полікультурному середовищі (Нагачевський, 2001; Гаваздин, 2010; Повалій, 2015).

Важливим каналом неформалізованого культурного обміну були народні святкування та регіональні обрядові події, що об'єднували представників різних етнічних груп у спільному публічному просторі. Саме в цих контекстах відбувався активний обмін танцювальними мотивами, імпровізаційними моделями й тілесними жестами, не закріпленими жорсткими ритуальними рамками. У єврейських мемуарних джерелах згадуються танці, які в українській фольклористичній традиції вважаються питомо місцевими, зокрема «каперуш», «бойкер» тощо, що свідчить про високий рівень міжкультурної взаємопроникності в повсякденному тілесному досвіді населення Галичини.

На окрему увагу заслуговують хороводні та колові форми танцю, у яких особливо виразно виявляється структурна спорідненість єврейських та українських традицій. Єврейський фрейлехс (у галицькому варіанті також «хусид») за композиційними принципами наближається до українських хороводів, поєднуючи круговий рух, ритмічну узгодженість учасників, імпровізаційні вставки та колективну експресію. Такі танці виконували функцію соціального згуртування, афективної єдності й тілесного переживання спільності, у межах якої індивідуальне підпорядковувалося колективному ритму (Програми…, 2025).

Особливий пласт танцювальної культури становлять хасидські практики, що мали глибоко сакральний і містичний характер. Групові хасидські танці у формі кола з ритмічними ударами ногами слугували формою тілесного переживання духовного піднесення та колективного екстазу. У цьому аспекті простежується структурна подібність до українського аркану – архаїчного чоловічого ритуального танцю, побудованого на принципах колового руху, синхронності й ритмічної інтенсивності. Водночас сольні хасидські імпровізації, що репрезентують індивідуалізований містичний досвід, не мають прямих відповідників в українській танцювальній традиції, підкреслюючи специфіку хасидської тілесної містики.

Загалом соціальний контекст танцювальної взаємодії в Галичині формує складну мережу хореографічних перехрещень, у якій танець постає як інтеркультурний медіатор, носій символічної пам'яті та засіб тривалого культурного діалогу. Аналіз цих процесів у сучасному українському гуманітарному дискурсі сприяє глибшому осмисленню поліетнічної спадщини України й актуалізує танцювальну культуру як важливе джерело реконструкції багатокультурного історичного досвіду.

Отже, комплексний аналіз їдишської вернакулярної танцювальної традиції в поліетнічному середовищі Галичини засвідчує, що ця форма тілесного мистецтва не лише виконує естетичну чи обрядову функцію, а є повноцінним інструментом конструювання й трансляції колективної пам'яті, соціальної взаємодії та міжкультурного діалогу. Танцювальні практики євреїв Галичини постають утіленням унікального тілесного архіву, у якому збережено соціокультурні наративи, травматичні й радісні досвіди, а також гнучкі стратегії адаптації до мультикультурного оточення.

У ході дослідження виявлено численні хореографічні, ритмічні та семантичні паралелі між єврейськими й українськими танцювальними формами, що свідчать про високий рівень культурної взаємодії й тілесної інтеграції. Ці паралелі не є наслідком одностороннього запозичення, радше вказують на динамічні процеси співіснування, трансформації та взаємного збагачення в межах спільного культурного ландшафту. Танці є медіаторами міжетнічних зв'язків, індикаторами соціальної взаємодії та символічними механізмами ритуального переходу.

Значущим є розкриття ролі клезмерської музики як акустичного простору тілесної імпровізації, а також хасидської танцювальної містики як форми сакралізації руху й утілення духовного піднесення. У цьому контексті танець перетворюється на синкретичну практику, де поєднуються тілесність, релігійність і соціальність, що вимагає переосмислення меж між сакральним і світським, індивідуальним і колективним, традиційним і модерним.

Окреслена в дослідженні типологія тілесної взаємодії – від весільних ритуалів і спільних хороводів до сольних імпровізацій – демонструє діалогічну природу культурної пам'яті, що формується не лише через текст чи артефакт, а передусім через тіло в русі, через ритм,

пластичність і спільний досвід. Саме це дає змогу говорити про танець як ключовий ресурс для вивчення спадщини етноконфесійної взаємодії в Галичині.

Отримані результати поглиблюють наукове уявлення про вернакулярну єврейську танцювальну культуру як соціокультурний феномен, що має велике значення для реконструкції багатошарового історичного досвіду регіону. Залучення сучасних концепцій embodiment, колективної пам'яті й міжкультурної комунікації уможливлює нове прочитання фольклорних практик дієвих механізмів культурного опору, ідентифікації й спільного буття.

З огляду на сучасні тенденції деколонізації академічного знання й утвердження поліетнічної спадщини як складника національної культури, запропоноване дослідження є вагомим внеском у гуманітарні науки, сприяє інтеграції маргіналізованих досвідів у наукове осмислення історико-культурного розвитку України.

Водночас дослідження накреслює перспективи для подальших наукових розвідок. На особливу увагу заслуговують гендерні виміри танцювальних практик, регіональні варіації хореографічних форм, а також просторові й міграційні траєкторії їх трансформацій у контексті соціокультурних змін. Доцільним видається також залучення малодосліджених джерел, зокрема особистих свідчень, візуального матеріалу й елементів усної історичної традиції, що уможливлює реконструкцію репресованих або маргіналізованих пластів єврейського танцювального спадку. Такий міждисциплінарний підхід сприятиме глибшому осмисленню тілесності як носія досвіду й активного чинника формування культурної пам'яті.

Список використаних джерел:

Feldman W.Z. (2016). *Klezmer: Music, history and memory.* Oxford University Press.

Feldman W.Z. (2003). Remembrance of things past: Klezmer musicians of Galicia, 1870–1940. *Polin: Studies in Polish Jewry*. № 16. P. 29–57. https://doi.org/10.3828/liverpool/9781874774730.003.0003.

Feldman W.Z. (2008). Traditional dance. *The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe*. YIVO Institute for Jewish Research. URL: https://encyclopedia.yivo.org/article/2163.

Friedland L.E. (1985–1986) 'Tantsn Is Lebn': Dancing in Eastern European Jewish Culture. *Dance Research Journal*. № 17/18. P. 77–80. https://doi.org/10.2307/1478085.

Gollance S. (2021). *It could lead to dancing: Mixed-sex dancing and Jewish modernity.* Stanford : Stanford University Press.

Romaguera L.D. (2018). *Dance as the embodied archive of memory, history, and culture.* (Doctoral dissertation, Florida International University). FIU Digital Commons. URL: https://digitalcommons.fiu.edu/etd/3847.

Vizonsky N. (1942). Ten Jewish Folk Dances: A Manual for Teachers and Leaders. Chicago : American-Hebrew Theatrical League.

Гаваздин В. (2010). Етнорегіональні особливості гуцульської ранньовесняної календарної обрядовості. *Народна творчість та етнографія*. № 3. С. 97–101.

Нагачевський А. (2001). Побутові танці канадських українців. Київ : Родовид.

Програми з традиційного єврейського танцю щорічної Літньої Їдишської Школи у Ваймері. (2025). URL: Facebook. https://www.facebook.com/yiddishsummerweimar.

Повалій Т.Л. (2015). Теорія та методика викладання українського народного танцю : навчальний посібник для студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Суми : СПДФО Повалій К.В. URL: https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/746.

References:

Feldman, W.Z. (2016*). Klezmer: Music, history and memory*. Oxford University Press.

Feldman, W.Z. (2003). Remembrance of things past: Klezmer musicians of Galicia, 1870–1940. In *Polin: Studies in Polish Jewry*, 16, 29–57. https://doi.org/10.3828/liverpool/9781874774730.003.0003.

Feldman, W.Z. (2008). Traditional dance. In *The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe*. YIVO Institute for Jewish Research. Retrieved from: https://encyclopedia.yivo.org/article/2163.

Friedland, L.E. (1985–1986) 'Tantsn Is Lebn': Dancing in Eastern European Jewish Culture. *Dance Research Journal*, 17/18, 77–80. https://doi.org/10.2307/1478085.

Gollance, S. (2021). *It could lead to dancing: Mixed-sex dancing and Jewish modernity.* Stanford: Stanford University Press.

Romaguera, L.D. (2018). *Dance as the embodied archive of memory, history, and culture* (Doctoral dissertation, Florida International University). FIU Digital Commons. Retrieved from: https://digitalcommons.fiu.edu/etd/3847.

Vizonsky, N. (1942). Ten Jewish Folk Dances: A Manual for Teachers and Leaders. Chicago: American-Hebrew Theatrical League.

Havazdyn, V. (2010). Etnorehionalni osoblyvosti hutsulskoi rannovesnianoi kalendarnoi obriadovosti [Ethnoregional Features of Hutsul Early Spring Calendar Rituals]. *Narodna tvorchist ta etnohrafiia,* 3, 97–101 [in Ukrainian].

Nahachevskyi, A. (2001). Pobutovi tantsi kanadskykh ukraintsiv [Social Dances of Canadian Ukrainians]. Kyiv: Rodovyd [in Ukrainian].

Prohramy z tradytsiinoho yevreiskoho tantsiu shchorichnoi Litnoi Yidishskoi Shkoly u Vaimeri [Programs of Traditional Jewish Dance at the Annual Yiddish Summer School in Weimar]. (2025). Facebook. Retrieved from: https://www.facebook.com/yiddishsummerweimar.

Povalii, T.L. (2015). Teoriia ta metodyka vykladannia ukrainskoho narodnoho tantsiu: navch. posib. dlia studentiv fakultetiv mystetstv pedahohichnykh universytetiv [Theory and Methods of Teaching Ukrainian Folk Dance: A Textbook for Students of Arts Faculties at Pedagogical Universities]. Sumy: SPDFO Povalii K.V. Retrieved from: https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/746 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 25.12.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.01.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.03.2026